

Madan Lal v. The State of Punjab (Sodhi, J.)

10. ਮੇਰੇ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ।
11. ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ।

ਬੀ. ਐੱਸ. ਜੀ

Madan Lal v. The State of Punjab (Sodhi, J.)

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਪਰਾਧੀ

ਐਚ. ਆਰ. ਸੋਢੀ ਜੇ.

ਮਦਨ ਹਾਲ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1969 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 189

ਸਤੰਬਰ 24, 1970

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1898 ਦਾ V)—ਸੈਕਸ਼ਨ 369— ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਪੱਟੀ—ਕੀ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ—ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ—ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 369, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਬਕਾ ਤੰਬੂ ਲਈ, ਸਾਰੀਆਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ - ਹਰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਪਰਾ ੨)।

ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਸੀ. ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਸੰਗਰੂਰ, ਮਿਤੀ 18 ਫਰਵਰੀ, 1969 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਪੀ. ਸੀ. ਕਰੋੜ ਦੀ ਅਫੀਮ u/s 251 A(9) ਦਾ ਅਗਲੇਰਾ ਰਸਾਇਣ ਅਧਿਐਨ ਪੀਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। 60 ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਬ ਲਾਇਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਦੀ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।

Madan Lal v. The State of Punjab (Sodhi, J.)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਨ, ਸੀ . ' -
 ਐਨ.ਐਸ ਭਾਟੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ।

JUDGMENT

ਐਸ ਓਧੀ , ਜੇ.—ਮਦਨ ਲਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਅਫੀਮ ਐਕਟ, 1878 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 1,250 ਗ੍ਰਾਮ ਅਫੀਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੀ; ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਮੂਨਾ! ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਅਫੀਮ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਰਸਾਇਣਕ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ 30 ਮਈ, 1968 ਦੀ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀਈ ਰਿਪੋਰਟ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਅਫੀਮ ਸੀ। ਧਾਰਾ 342, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਫੀਮ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਲਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਮੂਨਾ ਰਸਾਇਣਕ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ, ਕਲਕੱਤਾ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 30 ਦਸੰਬਰ, 1968 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਿੰਗ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। 60 ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਉਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਖ ਦਾ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ 8 ਜਨਵਰੀ 1969 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ *ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਰਾਜ* (1), ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਜਿੱਥੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਅਫੀਮ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਮੂਨਾ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਇਹ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। .ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ! ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਮੂਨਾ ਭੇਜਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ। ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ 60, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਦੀ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਗਿਆ। ਇਸ

Madan LaL v. The State of Punjab (Sodhi, J.)

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ 8 ਜਨਵਰੀ, 1969 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ: ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ.

(1) 1966 PLR 657

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਨ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ ' ਤੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 369 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 30 ਦਸੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਭੇਜਣਾ ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ, ਕਲਕੱਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਲਖ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 369, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 369, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹਰ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਣੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 369 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਮੀਕਰਨ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ, ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਸਾਰੀਆਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਹੋਰੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (2) ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾਂ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮਿਆਦ ਇੱਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਆਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਹੋਰ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਸੈਕਸ਼ਨ 107, 145 ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਿਰਜ਼ਾ ਮੁਹੰਮਦ, ਅਫਜ਼ਲ ਬੇਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਮਚੰਦਰ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੀ. ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਸਤੀਮਲ ਜੈਨ (4)।

(3) ਅਗਲਾ ਵਿਵਾਦ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਚਦਾ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਮੀਖਿਆ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ

- (2) ਏਆਈਆਰ 1939 ਐਫਸੀ 43.
 (3) AIR 1960 J. & K. 1.
 (4) ਏਆਈਆਰ 1956 ਐਮਬੀ 161.

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਦਿ (ਪੰਡਿਤ ਜੇ.)

ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਬਲਕ ਪ੍ਰੋ ਤੋਂ ਨਮੂਨਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਅਸੰਗਤ ਹੁਕਮ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਸੀ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਥੋਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਦੁਆਰਾ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਖ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਹਰ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ., ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਬਲਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਦੁਆਰਾ ਰਸਾਇਣਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(4) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ 30 ਦਸੰਬਰ, 1968 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਲਕੱਤਾ ਤੋਂ ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 8 ਅਕਤੂਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ
 ਪੀਸੀ ਪੀਡੀਟ, ਜੇ.
 ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ
 ਬਨਾਮ
 ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਪੰਜਾਬ, ਆਦਿ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ
 1968 ਦਾ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 1089
 ਸਤੰਬਰ 24, 1970

ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ (1953 ਦਾ IV)— ਧਾਰਾ 21, 23 ਅਤੇ 91— ਧਾਰਾ 91
 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ— ਕੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ
 ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ— ਧਾਰਾ 21 ਅਤੇ 23 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ— ਕੀ ਨਿਆਂਇਕ — ਦੇ
 ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ